

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1, 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są osoby **w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowacanych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Dane BAEL od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące; ponad

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1, 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

The LFS data since 2010 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons, who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or a family-owned business beyond agriculture,
- formally had a work, but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in employment did not exceed 3 months; the additional criterion in case of employment as

to w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

2) za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1-2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań z badań prowadzonych przez przedsiębiorstwa i jednostki sfery budżetowej oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and out-workers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a 2-week period following the reference week.

The unemployed also include persons who found and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. *The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).*

The employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. *Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1-2 can differ from the amount given in the item “total”.*

Employment

1. *Data were compiled on the basis of reports from enterprises and budgetary sphere entities as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).*

2. Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 5 na str. 128,
  - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według

2. Data regarding employment concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
  - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009; see item 5 on page 128,
  - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
  - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. **Part-time paid employees in the main workplace** are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment on a given day are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in

stanu w dniu 31 XII w latach 2005-2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
  - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
  - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

8. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego miejsca pracy pracownika i rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach — według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

9. Prezentowane dane o pracujących, z wyjątkiem tabl. 3 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń,

2005-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) *in 2005-2009 are not included the following employed persons:*
  - a) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;*
  - b) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;*
- 2) *since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2010 are not strictly comparable to those for previous year.

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) **the employment, on a given 31 XII**, *of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) **the average paid employment** — *full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. *Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.*

8. *In table 3 data are presented by actual workplace of employed person and type of activity, in other tables — by seat of enterprise (unit).*

9. *Presented data on employed persons, excluding table 3, do not include: foundations,*

partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Dane o pracujących nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

11. Wolne miejsca pracy to miejsca powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czyni starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

12. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz

associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional local government, individual farmers, clergy and economic entities employing up to 9 persons.

Data on employed persons do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons, who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacation and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

11. Vacancies job are created due to labour turnover or newly established fulfilling simultaneously three criteria:

- 1) they are actually free to take on the reporting day,
- 2) employer made attempts to find persons willing to take the job,
- 3) in case of finding adequate persons, the employer would be ready to employ them immediately.

12. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the

wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

newly established units.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 149, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonywującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia rejestrowanego podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 149, z późniejszymi zmianami).

Unemployment

1. *Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 149, with later amendments), are classified as unemployed.*

*An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.*

2. *The **registered unemployment rate** is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

The registered unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

Data since 2010 are not strictly comparable to those for previous years.

3. *Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 149, with later amendments).*

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Work conditions

1. **Information regarding accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) *practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;*
- 2) *performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;*
- 3) *carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;*
- 4) *servicing the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
- 5) *stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;*
- 7) *performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them;*
- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *servicing supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students who receive scholarships.*

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m. in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia** opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane oraz pozostałego sprzątnięcia); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdro-

4. **A fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to the **events** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

6. Information regarding **persons working in hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

wotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

7. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

8. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

9. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” — „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*
- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

7. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

8. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

9. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" — "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (72). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
 – na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages		kwartały quarters					
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	1956	1948	2021	1940	2025	2039	2082	POPULATION in thous.
Mężczyźni	944	943	986	952	973	998	1020	Men
Kobiety	1011	1005	1036	989	1051	1041	1062	Women
Aktywni zawodowo	1093	1096	1131	1103	1121	1137	1165	Economically active persons
mężczyźni	599	598	624	614	616	625	642	men
kobiety	494	499	507	489	505	512	523	women
Pracujący	986	988	1026	994	1013	1036	1062	Employed persons
mężczyźni	538	542	567	552	558	573	585	men
kobiety	447	446	459	442	455	463	476	women
Bezrobotni ^a	108	108	105	109	108	102	103	Unemployed persons ^a
mężczyźni	61	56	57	63	58	52	56	men
kobiety	46	53	48	46	50	49	47	women
Bierni zawodowo	862	852	890	837	904	902	917	Economically inactive persons
Mężczyźni	345	345	362	337	358	373	378	Men
Kobiety	517	507	528	500	546	529	539	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,9	56,3	56,0	56,9	55,4	55,8	56,0	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,5	63,4	63,3	64,5	63,3	62,6	62,9	men
kobiety	48,9	49,7	48,9	49,4	48,0	49,2	49,2	women
Miasta	54,9	55,9	56,3	57,5	55,1	56,0	56,6	Urban areas
Wieś	56,8	56,6	55,8	56,4	55,6	55,7	55,4	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	50,4	50,7	50,8	51,2	50,0	50,8	51,0	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	57,0	57,5	57,5	58,0	57,3	57,4	57,4	men
kobiety	44,2	44,4	44,3	44,7	43,3	44,5	44,8	women
Miasta	48,3	49,7	50,8	51,6	49,6	50,5	51,4	Urban areas
Wieś	52,4	51,6	50,7	50,9	50,5	51,0	50,6	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	9,9	9,9	9,3	9,9	9,6	9,0	8,8	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	10,2	9,4	9,1	10,3	9,4	8,3	8,7	men
kobiety	9,3	10,6	9,5	9,4	9,9	9,6	9,0	women
Miasta	12,1	11,2	9,7	10,1	10,1	9,6	8,9	Urban areas
Wieś	7,8	8,8	8,9	9,7	9,3	8,2	8,8	Rural areas

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

TABL. 2 (73). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2015 R. – na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2015 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Współczynnik aktywności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrudnienia Employment rate	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezrobotni ^a unemployed ^a				
		w tys. in thous.						
OGÓŁEM ..... TOTAL	2082	1165	1062	103	917	56,0	51,0	8,8
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b ..... of which of working age ^b	1514	1126	1023	103	388	74,4	67,6	9,1
15—24 lata	307	86	62	25	220	28,0	20,2	29,1
25—34	347	297	259	38	50	85,6	74,6	12,8
35—44	367	321	305	16	46	87,5	83,1	5,0
45—54	324	269	253	16	55	83,0	78,1	5,9
55 lat i więcej ..... and more	738	192	183	8	547	26,0	24,8	4,2
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe ..... Tertiary	442	363	343	20	79	82,1	77,6	5,5
Policealne i średnie zawodowe ..... Post-secondary and vocational secondary	523	346	321	25	177	66,2	61,4	7,2
Średnie ogólnokształcące ..... General secondary	195	92	80	12	103	47,2	41,0	13,0
Zasadnicze zawodowe ..... Basic vocational	458	287	253	34	171	62,7	55,2	11,8
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego ..... Lower secondary, primary, incomplete primary and without school education	464	76	65	11	388	16,4	14,0	14,5

^a Osoby w wieku 15—74 lata. ^b Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

^a Persons aged 15—74. ^b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (74). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
				ogółem total	z liczby ogółem kobiety of total numer women
OGÓŁEM	729555	794127	809318	817161	400829
TOTAL					
sektor publiczny	189815	180572	167169	165201	108017
public sector					
sektor prywatny	539740	613555	642149	651960	292812
private sector					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	278600	308062	308206	308163	149930
Agriculture ^b , forestry and fishing					
Przemysł	108761	103710	105510	107469	31155
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	92150	85521	85804	88282	28347
of which manufacturing					
Budownictwo	24679	35656	34089	33183	3518
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	87694	95966	95572	97874	52252
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	31753	31882	33940	33910	6614
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	7105	8092	8396	8794	5928
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja	3047	6043	7060	7540	2381
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	12771	13474	13925	14070	9823
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5924	7270	7267	7486	3623
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	17395	14166	16563	17482	8599
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1710	9286	10906	11224	5095
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	30345	33965	35232	35345	20913
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja	64885	66407	66746	66980	51361
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40960	45036	47950	48962	38617
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6030	6313	6367	6652	4207
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	7896	8799	11589	12027	6813
Other service activities					

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 128.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 128.

TABL. 4 (75). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an em- ployment contract</i>	właściciele, współ- właściciele i bezpłatnie pomaga- jący członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>
OGÓŁEM	2005 317939	313685	2877
TOTAL	2010 345994	341768	3107
	2014 344916	340973	2896
	2015 344510	340781	2789
sektor publiczny	154593	154593	–
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	189917	186188	2789
<i>private sector</i>			
w tym: of which:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4214	3749	42
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	94870	94058	797
<i>Industry</i>			
w tym przetwórstwo przemysłowe	69471	68676	780
<i>of which manufacturing</i>			
Budownictwo	14810	14499	311
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	44361	43312	844
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	13443	13213	230
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3371	3256	115
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	2483	2463	20
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7560	7252	11
<i>Financial and insurance activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5190	5122	68
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4353	4309	44
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	34737	34737	–
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	64751	64627	124
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	39375	39221	154
<i>Human health and social work activities</i>			
Pozostała działalność usługowa	458	433	25
<i>Other service activities</i>			

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (76). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
				ogółem total	w tym pod- mioty o licz- bie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities em- ploying more than 9 per- sons ^a
OGÓŁEM	360130	398413	388078	390441	326856
TOTAL					
sektor publiczny	175747	163966	148556	148956	148956
public sector					
sektor prywatny	184383	234447	239523	241485	177901
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8919	8776	8610	8561	2544
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł	90658	99472	97480	97829	91208
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	75257	73823	71425	72426	66190
of which manufacturing					
Budownictwo	18618	26435	24541	22860	14680
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	52903	65180	60473	61079	41167
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	18423	15424	17483	18493	13138
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4205	5133	4816	4913	2765
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja	2320	2812	2938	3080	2257
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11325	10031	8191	7798	7095
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5164	5722	5675	5764	4617
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6824	9158	8386	8662	4840
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2821	4655	4455	5032	3848
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	29087	33559	33539	33716	33715
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja	63619	63212	61901	62344	61796
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	36973	39955	39559	40135	37764
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4865	5334	5155	5254	5044
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	3406	3555	4876	4922	381
Other service activities					

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (77). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees		
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
OGÓŁEM	2005	288494	148641	25191	15520
TOTAL	2010	316886	158586	24882	15401
	2014	314894	160793	26079	16946
	2015	315340	162429	25441	16950
sektor publiczny		140636	94473	13957	9669
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		174704	67956	11484	7281
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		2495	581	1254	984
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		91212	25651	2848	1356
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe		66181	22112	2495	1233
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo		13819	1441	680	193
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		40844	23709	2468	1736
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		12758	1799	455	125
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		2465	1793	791	509
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		2270	761	193	92
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		6892	5412	360	281
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4458	1973	523	365
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		4745	2555	377	204
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		4055	1670	254	153
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		33398	19843	1339	682
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		54200	42226	10427	7707
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		36858	29945	2363	1744
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		4579	2922	970	718
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		292	148	141	101
<i>Other service activities</i>					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo

^a Excluding economic entities employing up to 9 person. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (78). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjemu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	osoby, które po- przednio pracowały persons formerly employed	powracający z urlopów wychow- awczych ^b persons returning from child- -care leaves ^b		
OGÓŁEM	2005	51209	21718	9222	24400	1389	17,7
TOTAL	2010	50706	20093	9299	38444	1055	15,7
	2014	51410	21986	7682	37377	622	16,5
	2015	53190	24759	7766	32663	509	16,9
sektor publiczny		12710	8173	2246	8243	187	8,8
public sector							
sektor prywatny		40480	16586	5520	24420	322	23,6
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo		275	60	69	150	#	11,3
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		16268	5702	2349	9821	118	17,9
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing		14113	5403	2047	9164	112	21,7
Budownictwo		4411	260	555	2950	7	31,7
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		11240	6964	1694	7554	152	28,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa.. Transportation and storage		2567	310	290	1375	10	19,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		621	399	109	328	13	25,8
Accommodation and catering ^Δ							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		630	500	74	375	8	8,8
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		439	194	43	309	2	9,8
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		589	292	147	339	10	12,3
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		3392	1258	70	1242	3	100,4
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpiecze- nia społeczne		3661	1987	596	2521	58	10,3
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		4217	3316	559	2773	61	7,8
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . Human health and social work activities		3752	2966	912	2266	54	10,2
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją		558	325	124	355	5	12,6
Arts, entertainment and recreation							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospo-
darczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic
entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (79). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %	
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to reha- bilitation	korzystają- cy z urlopów wychowawczych ^b persons granted child-care ^b		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee				
OGÓŁEM	2005	45871	19592	5016	3666	3983	2183	15,5
TOTAL	2010	50410	20260	7971	2929	2671	1272	15,5
	2014	45478	18754	4720	3262	3524	707	14,5
	2015	50466	21401	6646	3996	4587	677	16,0
sektor publiczny		13676	7241	2857	418	2589	217	9,5
public sector								
sektor prywatny		36790	14160	3789	3578	1998	460	21,3
private sector								
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..		274	61	20	14	60	#	11,2
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		14929	5141	1321	1266	1424	179	16,4
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		12281	4787	1104	1120	751	164	18,8
of which manufacturing								
Budownictwo		4408	177	381	245	170	15	31,6
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		9096	5402	1232	1275	262	179	22,9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		3067	219	412	186	218	10	23,0
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		506	325	41	92	18	7	21,2
Accommodation and catering ^Δ								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		902	700	136	130	94	20	12,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		416	160	47	21	122	6	9,2
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		547	286	70	68	58	12	11,4
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		2730	1139	142	142	16	3	80,8
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		5164	1745	2014	59	633	62	14,6
Public administration and defence; com- pulsory social security								
Edukacja		4273	3026	604	113	795	101	7,8
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3299	2628	172	256	634	64	9,0
Human health and social work activities								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		385	229	28	22	81	9	8,5
Arts, entertainment and recreation								

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic
entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (80).

ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNO-KSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY ^a
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół of total number — school leavers				
			wyż- szych tertiary	policealnych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształca- cych general seconda- ry	zasadni- czych zawodo- wych basic vocatio- nal	
OGÓŁEM	2005	8120	3859	3151	2456	932	1581
TOTAL	2010	6545	2953	2941	1503	860	1241
	2014	4811	2286	2397	1135	507	772
	2015	5688	2833	2660	1306	752	970
sektor publiczny		1801	1216	1380	248	105	60
public sector							
sektor prywatny		3887	1617	1272	1058	647	910
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		56	17	34	10	4	8
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		1786	501	420	585	255	526
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		1541	447	334	513	231	463
of which manufacturing							
Budownictwo		335	39	105	87	26	117
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1240	742	342	343	333	222
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		103	25	54	18	#	#
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		72	48	23	20	16	13
Accommodation and catering ^Δ							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		66	48	50	9	#	#
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		28	17	23	2	#	#
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ...		115	62	94	15	4	2
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		40	10	12	6	#	#
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne		462	304	367	45	37	13
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		420	331	356	37	15	12
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		773	595	625	115	21	12
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekrea- cją		85	53	57	11	14	3
Arts, entertainment and recreation							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (81). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE
W 2015 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a newly created ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM ..... TOTAL	1663	209	924	20159	9520	9476	5399
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	–	–	–	127	34	65	56
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	425	33	357	3802	2437	1742	1247
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemy- słowe	414	32	350	3468	2220	1446	1000
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo	1	–	1	2802	977	1421	783
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ	683	76	147	5338	1453	2174	827
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazy- nowa	72	–	72	1429	678	506	286
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ .. <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	–	–	–	487	71	493	20
Informacja i komunikacja	62	6	62	406	84	208	33
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	3	–	3	119	90	168	148
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ... <i>Real estate activities</i>	17	–	10	243	85	149	73

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 10 (81). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE
 W 2015 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a newly created ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	48	–	14	682	128	429	197
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	32	31	1	597	353	261	245
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	120	39	119	912	906	459	449
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	38	2	39	1598	1397	1010	851
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	135	13	86	1098	620	300	134
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	26	9	13	348	188	80	39
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	1	–	1	171	19	11	11
<i>Other service activities</i>							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	156832	119709	116869	107895	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	78358	59385	56316	52567	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	53714	37500	30880	26485	previously not employed
absolwenci ^a	10635	8872	6694	6141	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	38445	29844	34647	32493	without occupational qualifica- tions
zwolnieni z przyczyn dotyczą- cych zakładu pracy	6954	3966	4427	4023	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	106831	61852	73026	65635	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku ...	13737	12669	9328	9130	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	.	.	17340	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	2983	4149	5016	4795	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowa- nego ^c w %	17,0	13,1	12,6	11,7	Registered unemployment rate ^c in %
Oferty pracy	536	722	1601	1525	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 131.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^c See general notes, item 2 on page 131.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 12 (83). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	148277	169386	133361	138425	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					<i>of number of unemployed persons:</i>
Kobiety	67563	79958	61221	64755	<i>Women</i>
Dotychczas niepracujący	60236	59160	35043	33633	<i>Previously not employed</i>
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4767	4761	5427	4882	<i>Terminated for company reasons</i>
Bezrobotni wyrejestrowani	156197	166914	150534	147399	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					<i>of number of unemployed persons:</i>
Kobiety	70580	78032	69757	68504	<i>Women</i>
Z tytułu podjęcia pracy	59042	57625	63884	68653	<i>Received jobs</i>

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM TOTAL	156832	78358	119709	59385	116869	56316	107895	52567
-------------------------------------	---------------	--------------	---------------	--------------	---------------	--------------	---------------	--------------

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

24 lata i mniej <i>and less</i>	41871	21344	29530	15028	22621	10697	19179	9371
25—34	49776	27002	39416	21574	37487	20516	34280	19199
35—44	29170	15073	20261	10423	23366	12010	22066	11333
45—54	30121	13580	20536	9551	18609	8518	17164	7907
55 lat i więcej <i>and more</i>	5894	1359	9966	2809	14786	4575	15206	4757

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe ..... Tertiary	12671	8482	16698	11008	17388	11507	16644	11108
Policealne oraz średnie za- wodowe ..... Post-secondary as well as vocational secondary	40390	23220	29441	15854	28796	15143	26315	14093
Średnie ogólnokształcące .... General secondary	14010	9755	15117	9387	13777	8219	12596	7653
Zasadnicze (zawodowe) ..... Basic vocational	47071	20002	29821	11988	29190	11197	26712	10173
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe ..... Lower secondary, primary and incomplete primary	42690	16899	28632	11148	27718	10250	25628	9540
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej ..... months and less	34587	14006	41599	18610	30643	12758	29943	12733
3— 6 ..... 3—6	20766	10517	20389	10677	15533	7881	15333	7800
6—12 ..... 6—12	20724	9758	19146	9502	16516	7668	15552	7339
12—24 ..... 12—24	23493	11834	19796	10049	20230	9730	16386	8194
Powyżej 24 miesięcy ..... More than 24 months	57262	32243	18779	10547	33947	18279	30681	16501
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy ..... No work seniority	53714	29440	37500	20760	30880	16541	26485	14516
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej ..... and less	25532	13635	21607	11742	24223	12999	23810	12810
1— 5 ..... 1—5	26678	11875	23449	10646	23977	10771	22234	10284
5—10 ..... 5—10	16911	8189	12262	5715	13352	6082	12576	5761
10—20 ..... 10—20	20953	10537	13749	6411	13372	6013	12433	5491
20—30 ..... 20—30	11729	4483	8578	3307	8354	3098	7806	2938
powyżej 30 lat ..... more than 30 years	1315	199	2564	804	2711	812	2551	767

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. wśród bezrobotnych było 24113 osób (w tym 8822 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2015 among the unemployed were 24113 persons (of which 8822 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					<i>Unemployed persons who:</i>
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	3582	1901	1293	2140	<i>Undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	1696	1057	695	1173	<i>of which women</i>
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	2353	3445	1070	1353	<i>Undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	1047	1099	411	503	<i>of which women</i>
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	20827	35819	19195	18857	<i>Started training or internship with the employer</i>
w tym kobiety	11977	21966	11135	10943	<i>of which women</i>
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	.	1839	1412	1423	<i>Started a social useful works</i>
w tym kobiety	.	1074	886	876	<i>of which women</i>
Liczba zgłoszonych ofert pracy	44174	55016	52996	56241	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (86). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	212,8	514,5	335,2	354,3	100,0	TOTAL
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	92,9	122,6	109,6	104,8	29,6	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	9,2	16,9	6,2	8,6	2,4	<i>Training</i>
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	21,0	138,1	85,9	75,9	21,4	<i>Means for starting of economic activity and equipping of workseat</i>
Roboty publiczne	10,9	25,0	6,9	9,9	2,8	<i>Public works</i>
Prace interwencyjne	9,9	9,4	6,8	10,9	3,1	<i>Intervention works</i>
Stypendia za okres stażu	39,3	153,6	93,4	101,2	28,6	<i>Scholarships for intership period</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 131.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 131.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy Work conditions

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących nie- zdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION
		śmier- tel- nych fatal	cięż- kich se- rious	lżej- szych ligh- ter	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM 2005	3352	14	22	3316	13	811	2390	TOTAL
2010	3772	10	21	3741	33	1066	2459	
2014	3541	10	18	3513	56	1007	2147	
2015	3447	17	16	3414	38	1137	2140	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	48	2	–	46	–	10	36	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	1076	5	10	1061	7	284	774	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	819	4	7	808	5	238	569	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	197	4	1	192	1	31	160	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	499	1	1	497	2	193	288	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazyno- wa	220	5	1	214	2	66	144	<i>Transportation and stor- age</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	14	–	–	14	–	6	8	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	9	–	–	9	–	6	3	<i>Information and commu- nication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	35	–	–	35	–	14	21	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	40	–	–	40	1	12	26	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	29	–	–	29	1	10	17	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	68	–	–	68	6	31	30	<i>Administrative and sup- port service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	256	–	3	253	3	98	146	<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>
Edukacja	278	–	–	278	3	109	161	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	640	–	–	640	12	256	299	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	35	–	–	35	–	10	25	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	3	–	–	3	–	1	2	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku

^a Registered in a given year.

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION	
		śmier- tel- nych <i>fatal</i>	cięż- kich se- rious	lżej- szych <i>lighter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (WSKAŹNIK WYPADKOWOŚCI) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (ACCIDENT RATE)									
OGÓŁEM	2005	7,37	0,03	0,05	7,29	0,03	1,78	5,25	TOTAL
	2010	7,88	0,02	0,04	7,82	0,07	2,23	5,14	
	2014	7,05	0,02	0,04	6,99	0,11	2,01	4,28	
	2015	6,75	0,03	0,03	6,69	0,07	2,23	4,19	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		8,59	0,36	–	8,23	–	1,79	6,44	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		10,10	0,05	0,09	9,96	0,07	2,67	7,27	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe		9,41	0,05	0,08	9,28	0,06	2,73	6,54	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo		5,86	0,12	0,03	5,71	0,03	0,92	4,76	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		5,16	0,01	0,01	5,14	0,02	2,00	2,98	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazyno- wa		6,48	0,15	0,03	6,30	0,06	1,95	4,24	<i>Transportation and stor- age</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1,63	–	–	1,63	–	0,70	0,93	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja		1,23	–	–	1,23	–	0,82	0,41	<i>Information and commu- nication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		2,50	–	–	2,50	–	1,00	1,50	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		5,42	–	–	5,42	0,14	1,63	3,52	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1,70	–	–	1,70	0,06	0,59	1,00	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		6,15	–	–	6,15	0,54	2,80	2,71	<i>Administrative and sup- port service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		7,25	–	0,09	7,16	0,09	2,78	4,14	<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>
Edukacja		4,16	–	–	4,16	0,04	1,63	2,41	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		13,21	–	–	13,21	0,25	5,28	6,17	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		5,38	–	–	5,38	–	1,54	3,84	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa		0,25	–	–	0,25	–	0,08	0,17	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdrow- otna i pomoc spo- łeczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo prze- mysło- we of which manu- factur- ing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY EVENTS CAUSING INJURY								
OGÓŁEM 2005	3352	45	1362	1181	264	322	218	488
TOTAL 2010	3772	73	1251	1057	340	577	138	570
.....2014	3541	50	1121	875	227	494	200	634
..... 2015	3447	48	1076	819	197	499	220	640
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi ..... <i>Contact with electrical voltage tem- perature, hazardous substances and chemicals</i>	113	1	49	42	3	17	7	15
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>								
nieruchomy obiekt ..... <i>a stationary object</i>	1008	16	254	202	50	120	74	233
obiekt w ruchu ..... <i>object in motion</i>	679	8	277	189	56	104	47	71
w tym przez: <i>of which by:</i>								
spadający obiekt ..... <i>falling object</i>	272	4	111	68	25	48	16	33
poruszający się lub transpor- towany obiekt ..... <i>moving or transported object</i>	146	2	60	42	9	31	11	13
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym ..... <i>Contact with sharp, coarse and rough object</i>	521	5	194	169	24	104	15	117
w tym kontakt z przedmiotem ostrym ..... <i>of which contact with sharp ma- terial agent</i>	338	1	123	113	7	81	2	91
Uwięzienie, zmiżdżenie ..... <i>Pretension, crush, etc.</i>	244	6	117	91	28	32	20	17
Obciążenie fizyczne lub psychiczne. <i>Physical or mental stress</i>	515	4	119	75	19	86	36	113
w tym obciążenie układu mię- śniowo-szkieletowego ..... <i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>	460	2	114	72	17	77	30	102
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia ..... <i>Aggression human or animal</i>	78	5	8	4	1	4	7	32
Pozostałe ..... <i>Others</i>	289	3	58	47	16	32	14	42

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struction	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdro- wotna i pomoc spo- leczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing				
OGÓŁEM 2005	6335	78	2751	2372	653	597	384	732
TOTAL 2010	6940	124	2534	2158	736	1039	248	907
..... 2014	6538	76	2374	1840	469	993	356	928
..... 2015	6526	82	2358	1799	455	1067	410	902
Niewłaściwy stan czynnika materialnego ..... <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	690	7	268	210	45	74	47	117
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy ..... <i>work</i>	332	3	158	127	47	32	12	38
stanowiska pracy ..... <i>work post</i>	364	4	161	122	30	63	19	38
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym ..... <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	495	5	236	175	46	100	16	25
Nieużywanie sprzętu ochronnego .... <i>Not using protective equipment</i>	92	1	42	28	15	22	–	1
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika ..... <i>Inappropriate wilful employee action</i>	431	5	227	160	38	71	23	31
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b ..... <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>	147	4	34	24	11	25	12	26
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika ..... <i>Incorrect employee action</i>	3820	53	1190	919	210	651	275	605
Inne ..... <i>Other</i>	155	–	42	34	13	29	6	21

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (89). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3041	2247	2251	2084	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	20	16	15	12	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	1516	1173	1142	1018	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	200	166	202	158	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	78	50	36	24	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	371	294	294	278	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	371	241	176	177	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie:					influence of:
skrajnych temperatur	23	10	5	6	extreme temperatures
materiałów szkodliwych	2	1	2	4	hazardous materials
inne wydarzenia	480	312	394	419	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (90). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with						
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery		
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
OGÓŁEM	2005	110,6	85,0	80,3	56,8	19,6	19,2	10,8	9,0
TOTAL	2010	94,2	68,8	70,3	48,0	13,7	12,3	10,2	8,5
	2014	106,8	76,7	78,3	50,8	18,6	17,6	9,9	8,3
	2015	92,1	71,0	66,6	48,7	15,3	14,2	10,2	8,0
sektor publiczny		61,2	50,9	42,9	32,6	14,1	14,1	4,2	4,2
public sector									
sektor prywatny		104,5	79,1	76,1	55,2	15,8	14,3	12,5	9,6
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 19 (90). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie nie- bezpiecznymi particularly dan- gerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	109,8	83,5	91,8	74,1	1,1	–	16,9	9,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	155,3	118,1	117,7	84,6	21,1	19,3	16,5	14,1
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe ..	140,0	113,3	102,5	79,4	19,2	18,5	18,3	15,4
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo	49,6	36,5	19,9	10,2	20,6	19,1	9,2	7,2
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	12,3	7,0	6,1	3,0	2,8	1,5	3,5	2,5
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazyno- wa	131,9	122,1	60,4	59,0	53,0	53,0	18,4	10,1
<i>Transportation and storage</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,9	0,6	1,7	0,6	–	–	1,2	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	38,1	25,4	33,8	25,4	–	–	4,2	–
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja	48,4	48,4	47,2	47,2	0,5	0,5	0,7	0,7
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społecz- na	27,9	16,1	27,6	15,8	0,2	0,2	0,1	0,1
<i>Human health and social work activ- ities</i>								

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 20 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a WEDŁUG GRUP CZYNNIKÓW ZAGROŻEŃ**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYEES WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a BY GROUPS OF HAZARDOUS FACTORS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w osobach in persons					
OGÓŁEM	22422	18700	20028	18202	100,0	TOTAL
zagrożenia związane:						<i>hazard connected</i>
Ze środowiskiem pracy	16268	13960	14686	13166	72,3	<i>With work environment</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników	11506	9526	9525	9633	52,9	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników	4762	4434	5161	3533	19,4	<i>two or more groups of factors</i>
Z uciążliwością pracy	3963	2710	3484	3027	16,6	<i>With strenuous work</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników	3898	2433	3297	2809	15,4	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników	65	277	187	218	1,2	<i>two or more groups of factors</i>
Z czynnikami mechanicznymi	2191	2030	1858	2009	11,0	<i>With mechanical factors</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników	1823	1691	1556	1590	8,7	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników	368	339	302	419	2,3	<i>two or more groups of factors</i>

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 21 (92). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2015 R.**
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wylimowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>				
OGÓŁEM	260	134	46	50	97
TOTAL					
sektor publiczny	249	155	59	51	105
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	264	126	41	49	93
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	233	248	16	41	229
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	284	139	50	50	109
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	274	132	45	45	100
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	244	159	53	89	120
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	192	79	22	24	55
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	404	190	51	99	77
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	334	89	–	89	22
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	104	54	25	25	44
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	247	61	–	34	28
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	131	63	44	50	19
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	246	164	65	38	131
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str.135.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 135.

TABL. 22 (93). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		DISEASES
	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnio- nych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
OGÓŁEM 2005	304	82,1	TOTAL
.....2010	118	29,7	
.....2014	113	28,1	
2015	125	30,7	
w tym:			<i>of which:</i>
Pylice płuc	6	1,5	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	–	–	<i>Diseases of pleura or pericardium in- duced by asbestos dust</i>
Astma oskrzelowa.....	2	0,5	<i>Bronchial asthma</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodo- wane nadmiernym wysiłkiem głosowym	25	6,1	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w śro- dowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	4	4,0	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environ- ment</i>
Choroby skóry	3	0,7	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	8	2,0	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykony- wania pracy	5	1,2	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is per- formed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślima- kowego spowodowany hałasem	5	1,2	<i>Bilateral permanent noise-induced hear- ing loss of cochlear type</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	62	15,2	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 23 (94). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatki urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	2005	24212	30414	5467	35239	1654	1183	11436
TOTAL	2010	25669	25224	3564	19460	2742	436	242
	2014	20072	28020	2768	13840	1039	233	537
	2015	20533	27675	2424	10391	1618	190	615
sektor publiczny		5280	10141	346	2767	277	79	215
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		15253	17534	2078	7624	1341	111	40
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		772	642	13	25	2	2	–
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		15352	16377	1473	5860	1251	51	451
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe ... <i>of which manufacturing</i>		6828	10508	600	1975	478	24	114
Budownictwo		1858	1557	199	1026	1	1	–
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		646	1319	43	483	16	14	12
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa . <i>Transportation and storage</i>		1468	1878	696	2340	15	34	99
Informacja i komunikacja		50	–	–	–	8	3	–
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		118	131	–	90	–	–	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		12	58	–	8	–	–	–
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		9	674	–	456	–	–	–
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		248	5039	–	103	325	85	53

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str.134.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 134.

TABL. 24 (95). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY
I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a

OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit		
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	
OGÓŁEM	2005	1106	1061	2485	2331
TOTAL	2010	1504	1471	3472	3375
	2014	1345	1325	4029	3854
	2015	1333	1307	4281	4101
sektor publiczny		491	475	3742	3431
public sector					
sektor prywatny		842	832	4595	4484
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		22	18	5059	3661
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		607	599	4083	3958
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		444	439	3655	3547
of which manufacturing					
Budownictwo		117	116	5078	5023
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		103	102	3338	3259
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		111	109	6424	6229
Transportation and storage					
Informacja i komunikacja		–	–	–	–
Information and communication					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		6	5	2383	1800
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		4	4	15725	15725
Administrative and support service activities					
Edukacja		52	48	4794	3573
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		310	305	3671	3559
Human health and social work activities					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities.